

MARIBORSKI

*Vrhušica licej. Kujirnice
Ljubljana*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno,
četrtletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 6'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Naš poslanik v Madridu o jadranskem vprašanju.

(Izvirna poročila „Mariborskemu delavcu“.)

Split, 22. februarja. Urednik „Života“ je imel razgovor z našim poslanikom v Madridu dr. Tresić-Pavičičem, ki se je mudil pred svojim odhodom v Pariz v Splitu. Poslanik je rekel, da se bo zavzel v Parizu energično zato, da pripade otok Vis našemu kraljestvu. Glede zunanjega političnega položaja je izjavil, da se nam ni treba bati ničesar, dokler stoji Amerika na naši strani. V najslabšem slučaju bo začasna meja Wilsonova linija.

Wilson odgovoril na antantno noto.

LDU B a k a r, 22. februarja. Snočnji „Piccolo“ poroča iz Trsta: Wilson je odgovoril zaveznikom na njihovo zadnjo noto. Vsebina note je še neznana, toda že se ve, da je vsebina podobna prejšnji noti. Wilson se tudi sedaj kaže kot nepopustljiv: Italijanski predsednik Nitti ostane še nadalje v Londonu, ker razgovori še niso prekinjeni.

Protidržavni agitatorji na delu.

LDU B e o g r a d, 22. februarja. Snoči so različni agitatorji, ki rujejo v Avstriji proti naši državi, poslali v Zagreb večje število pisem protidržavne vsebine, ki pa so jih naslovljenci po-
večinoma sami izročili državnim oblastim.

Draginjske doklade držav. uslužbencem se bodo izpla- čevale še nadalje.

LDU L j u b l j a n a, 22. februarja. Uradno se javlja: Ministrski svet je sklenil, da pritrdi izvedbi načelnega sklepa prejšnjega ministrstva od 19. t. m. da naj se začasne draginjske in nabavne doklade državnim uslužbencem izplačujejo še nadalje. Naredba štev. 1349 od 16. decembra 1919 o posebnih draginjskih in nabavnih dokladah državnim uslužbencem je podaljšana do konca maja 1920.

Na krov, sinovi Primorja!

Dolge mesece je stal naš troedini narod na braniku svojih svetih pravic, trden kakor skala, neomajen in odločen. Zaman so butali vanj sovražni valovi zapada, zaman so iskali v naših vrstah šibkega mesta, kjer bi se jim posrečilo prodreti in uničiti našo odporno silo. Zaman so bili ultimati, zaman grožnje, zaman prošnje. Če noben narod na svetu, mi smo imeli toliko moralne sile, da smo odločno odklonili sramoten podpis svoje lastne obsodbe. S silo bi nas bili pač zamogli pritiskati k tlom, a z našim privoljenjem nikoli! Tako je bilo še vse do včeraj, ko je prispela iz Beograda nova vest, da so zapadne velesile izročile naši vladi nov ultimatum. Toda mi, vajeni groženj se tudi tega ultimata ne bi strašili, da ni prispela istočasno iz Beograda še druga strašnejša vest. Nova vlada namerava popustiti v jadranskem vprašanju!

Kakor votel, nevihto oznanjujoč grom je preletela ta vest našo širno domovino in povsod se dviga naš samozavestni narod, da zakliče novim beograjskim možem: Roke proč! Narod ne prizna našega podpisa na sramotni, smrtni obsodbi 800 tisoč primorskih bratov!

Na krov, sinovi Primorja! Na krov vsi zavedni Slovenci in Jugoslovenci! Tudi Maribor, naš mladi jugoslovanski Maribor, mora pokazati svojo odločno voljo.

Pokažimo novim možem, da nočemo sprejeti na svojo čisto vest sramotnega imena »izdajalci primorskih bratov!« Protestni odbor.

Na delo!

LDU Z a g r e b, 22. februarja. Propagandni urad za zasedeno ozemlje objavlja članek, v katerem pravi med drugim: Navdušenje in energične besede, ki so se govorile na manifestacijah proti ultimatu, so bile za naše pariške zastopnike dovoljna moralna podpora in so jim dale moči, da morejo odbijati vse predloge in rešitve zavezniških sil; toda naši zastopniki potrebujejo še nadaljne podpore. Besede se ne smejo izgubiti kot veter, od katerega nihče ne ve, odkod prihaja in kam gre. Proglas pozivlja vse Jugoslovence, da podpirajo Slovence v zasedenem ozemlju v njih borbi proti italijanskemu imperijalizmu.

Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

Nova vlada in jadransko vprašanje.

Ko se je v Beogradu sestavljala reakcionarna vlada, sta izročila angleški in francoski poslanik jugoslovenski vladi noto, v kateri angleška in francoska vlada izjavljata, da vstrajata kljub odgovoru naše vlade in kljub Wilsonovi intervenciji glede jadranskega vprašanja na svojem ultimatu, da mora Jugoslavija sprejeti angleško-francoski kompromisni predlog, ker bo sicer Italija dobila pooblastilo, da izvede londonski pakt.

Kakor znano, je dosedanja demokratsko-socialistična vlada z vso odločnostjo zavrnila angleško-francoski ultimatum od 20. januarja t. l. Negativni odgovor naše vlade, podprt od odločne Wilsonove izjave, da vstraja Amerika na svojem stališču glede rešitve jadranskega vprašanja, ki je stopilo v odločilno fazo, je prekrizal italijanske račune. Londonska konferenca, na kateri ni nobenega zastopnika Amerike, je prekinila oficijelne seje v jadranskem vprašanju. Niti se je hotel prepričati o resnosti usodepolnega trenutka, ako bi se rešilo jadransko vprašanje brez Amerike. Italijansko časopisje je začelo novo gonjo proti nam, francoska žurnalistika mu je previdno sekundirala, Scotus Viator pa je povzdignil svoj glas in nam preko londonske konference zaklical, da bi mi izgubili svojo moralno moč in izgubili mnogo simpatij, ki jih uživamo, ako bi se ponižali do tega, da se uklonemo višji sili.

Kakor vedno, tako se je tudi v tej stiski Italija poslužila naših notranjih zmed ter prisilila Francijo in Anglijo, da sta izročile v Beogradu ponovno ultimatum, ki ga mora sprejeti naša vlada v najkrajšem času, ker stopi drugače v veljavo londonska pogodba. Italija se zanaša seveda na novo Protićevo vlado, ker ji je znano, da je Protić ravno tak sabski separatist kakor Pašić, ki je kot delegat na mirovni konferenci hote zanemaril vprašanje našega Primorja. Govori se tudi, da se Pašić ni strinjal z odgovorom demokratsko-socialistične vlade na ultimatum od 20. januarja t. l. Zato ni izključeno, da bo sedanja separatistično-klerikalna vlada popuščala v tem za celo našo državo in še posebej za nas Slovence tako važnem vprašanju. Nova vlada namerava te dni razpravljati o jadranskem vprašanju. Zato se pripravljajo v Beogradu in Zagrebu velike manifestacije za rešitev slovenskega Primorja in Reke. Narod hoče pokazati novi vladi, da se ne strinja z njenimi načeli in da je

pripravljen braniti svojo posest tudi v slučaju, ako izroči vlada našo zemljo imperijalističnemu tujcu.

Naš zaveden jugoslovenski narod ostane zvest sebi in državi ter bo ob pravem času obračunal z vsemi, ki delajo danes narodu in državi škodljive račune.

Negativna vlada.

Imenovanje nove vlade je povzročilo v celi državi splošno razburjenje. V času, ko se nahaja jadransko vprašanje v odločilnem trenutku, ko rujejo doma temni elementi na temeljih države, so prišli do vladne moči ljudje, ki hočejo vladati proti narodu in državi.

Edinstvenost države je kljub njihovem razlaganju o centralizmu in raznih autonomijah, ki jih hočejo upeljati v »okrepitev državne edinosti«, v veliki nevarnosti. O zavarovanju kulturnih, verskih, plemenskih in gospodarskih posebnosti, o katerem besedičijo vladni separatisti, ni treba govoriti, ker ve vsak pošten Jugosloven, kaj se skriva pod temi posebnostmi.

Razumljivo je, da se je polastilo vseh poštenih državljanov vznevoljenje, ki je že prvi dan pokazalo, kakšne posledice zna roditi reakcionarna vlada. Ko se je v Beogradu zvedelo, iz kakšnih ljudi sestoji nova vlada, se je sestal mestni svet kizredni seji, v kateri je v najostrejši obliki protestiral proti narodnim zločincem v vladi in sklenil, da poda demisijo, ker noče načelovati mestu, ki bi moralo šteti med prve meščane navadne morilce. Šele po zatrdilu, da je moral dr. Hrasnica odstopiti, je mestni svet umaknil svojo demisijo. — Pokrajinske vlade so demisionirale ena za drugo, ker noče biti nihče od dosedanjih vladnih oseb soodgovoren za posledice, ki ji bo zakrivilo novo ministrstvo.

Državno uradništvo v Dalmaciji je v velikem številu zaprosilo upokojitev, ker je prepričano, da ne more sedanja separatistična, iz vseh mogočih negativnih elementov

sestavljena vlada ugoditi njihovim živlenskimi potrebam in zahtevam. — Povsod, kjer razprošira državni orel kot simbol našega državnega in narodnega ujedinjenja svoje petroti, vlada razburjenje in ogorčenje.

Nasprotno pa dvigajo glave razni Radičevci in podobni narodni izdajalci. Govori se že, da se pripravljajo hrvatski separatisti na Dunaju in v Gradcu na povratak v domovino, kajti sedanja vlada vendar ne more zabraniti njihovega povratka, če hoče ostati dosledna svojim političnim načelom.

V Zagrebu zahtevajo pristaši znanega dr. Benkovića, ki je zapeljal del uradništva k protidržavnim dejanjem, da se mora izpustiti iz zapora tudi Stjepan Radić, ki je bil v najožjih stikih z italijansko vlado. — Naši Nemci, — ne vsi — se držijo sicer rezervirano, toda vsi vemo, da se veselijo nove vlade, ki vendar ne more nastopiti proti njim, ker je sama reakcionarna. Najbolj pa se veseli seveda naša smrtna sovražnica Italija.

Take so posledice in kaj še vse pride! Nevarna je igra nove vlade, ki preti vsem onim, ki ne morejo in nočejo delati z njo. In teh je ogromna večina. Če misli sedanja vlada, da se more z našim narodom eksperimentirati, bo spoznala, da je narodova volja močnejša od strankarsko-političnih intrig.

Razglas.

Dogodil se je obžalovanja vreden slučaj, da so neznani zlikovci onesnažili v noči od 20. na 21. t. m. nove cestne napise.

Dasi sem uverjen, da vsak trezen meščan obsoja ne glede na narodnost tak vandalizem, moram vendar še posebej opozoriti mestno prebivalstvo, da bi imelo ponovno tako početje zle posledice v političnem oziru.

Vsled tega je v nujnem interesu mestnega prebivalstva, da solidarno nastopa proti takim elementom, ki povzročajo protidržavna razpoloženja.

Ponesnažene ulične napise mora hišni posestnik, pri katerem se je zgodil tak slučaj, takoj sam osnažiti, ali pa se bo to storilo uradno na njegove stroške.

Storilce se bo kar najstrožje kaznovalo.

Maribor, 22. februarja 1920.

Vladni komisar: Dr. Pfeifer s. r.

spletene v isto eksotično nenavadno frizuro, tudi niso bile več one od tedaj, zdelo se mi je, da so samo še zato tam na njeni glavi, da zastirajo misli, ki kljujejo pod njimi, da jih prikrijejo radovednim očem sveta, a predvsem njemu, njenemu spremljevalcu. Njene ustnice . . . ne, ne, nočem jih opisovati. In on? Ista žalostna podoba razdejanja, ista, do črte ista. . .

Sedaj, čez mnoga leta sta stala zopet pred menoj onadva, ki sta bila tolikokrat v sanjah mojega življenja. Toda nisem se ju razveselil. Zazdelo se mi je, da bi moral zajokati ko otrok, ki je izgubil ljubečo mamico.

Končno sta dospela do naše mlake. Nista sedla drug poleg drugega, ko tedaj, nista si govorila iz srca v srce, ko tedaj, čeprav bi bila, kot sem opazil, to silno rada storila. Toda nekaj je ležalo med njima, nekaj težkega, kar je branilo resnici na dan, kar je krčilo srce v bolestne gube, ga davilo in morilo — proti lastni volji.

— Moj dobri Bog, kaj se je zgodilo s tema dvema, kaj, kaj, kaj? . . . S tema dvema, ki sta bila tako silno drugačno kakor ostali urraki? Nisem se mogel več vzdržati, sklenil sem, da se jima pokažem, da ju pozdravim stara znanca in edina prijatelja med urraki. Toda — groza! . . . Nisem še dosegel površine, ko sem nenadoma zaslišal obupen klic na pomoč. Obstal sem kot pribit ter prisluhnil. Odkod ti klici? Tedaj sem opazil, da nosi ona ruto napolnjeno z nečem, kj se giblje. Obšla

Jugoslov. demokratska stranka.

Zborovanje zaupnikov JDS. Dne 29. t. m. se vrši v Ljubljani v dvorani Mestnega doma zborovanje zaupnikov JDS s sledečim dnevnim redom: 1. Notranjepolitični položaj s posebnim ozirom na krizo v deželni vladi slovenski ter občinske in državnozborske volitve. Poroča dr. Žerjav. 2. Ustanovitev enotne Demokratske stranke s posebnim ozirom na centralizem in valutno reformo. Poroča dr. V. Kukovec. 3. Slučajnosti.

Dnevne vesti.

Opozorjamo na današnje predavanje ob 20. uri zvečer v Narodnem domu. Predava prof. Pivko o Jugoslovenih v Italiji. Važen predmet za naš čas!

Nemška kultura. Te dni so se zasvetili na mariborskih ulicah prvi slovenski napisi. To je zbudilo nekega starega nemškega kulturenosca in je vrgel na napis »Slovenska ulica« dokaz svoje visoke kulture. Povdarjamo da se doslej nemškim napisom ni nič podobnega zgodilo, vključ temu, da so viseli nad eno leto v jugoslovenskem Mariboru. Ulica, ki sega od Gosposke ulice proti gledališču (nadaljevanje dvorske ulice) se je imenovala že v prejšnjih časih »Windische gasse«, to je slovenska ulica. Sprejela je torej svoje staro ime, ki kaže, da so bili tu od nekdaj Slovenci. Nemški kulturni znak jo torej ne more omadeževati.

Pozor na zlikovce. S tem, da je oblaten slovenski ulični napis, se vidi da je v mestu še polno sodrge, ki si drzne prodajati nemško kulturo na ta način. Take paglavce je treba naučiti manire. Čudimo se, da se je zgodilo to na najbolj prometnem kraju, kjer po noči stoji stalna straža. Kaj bo še-le drugod. Sploh je treba pobalinom stopiti na prste, ako jim v jugoslovenskem Mariboru ni po volji — naj odidejo. Mi smo veliko preveč popustljivi proti tem ljudem.

Protinemško demonstracijo je priredilo sinoči slovensko dijaštvo v protest zamazanja slovenskih uličnih napisov. Izgredov ni bilo.

„Slovenec“ poje velike slavospeve, češ, da je postal slovenski kmet jugoslovenski

me je groza. Pa ne da bi. . . Strašna slutnja se je porodila tedaj v moji duši, zmožna uničiti sen vsega mojega življenja. Toda — bila je upravičena. Oni obupni glasovi so prihajali iz one rute, nosila je moje brate, ki sta jih naložila. . . Zavpil bi od obupa in groze, toda iz mojega starega grla ni bilo glasu. Uničen sem se zgrudil na dno.

Kaj se je zgodilo potem ne vem, samo toliko sem zaznal, da je bil, ko sem se vračal v svoj kabinet, vsepovsod strašen jok. Žabe so plakale za vjetimi žabjaki, otroci za roditelji, a jaz, jaz beden stari filozof — za mojim idealom, za onima dvema, o katerih sem vse življenje mislil, da sta izjema, pa sem se tako strašno varal.

Pridi, smrt! Ne bojim se te! Moje življenje je postalo brezsmiselno. Naj poginem in z menoj prvi in zadnji urrakofil našega žabjega naroda. Nisem zaslužil spomenika, a če mi ga kedaj vseeno postavijo, naj uklešejo vanj sledeči napis:

Tukaj spi naš Reg-Kvakyaki, bil je prvi urrakofil, pa spoznal je revež bil: da so urraki vsi enaki, vsi ničvredneži in spaki.

To zgodbo sem našel v analih neke stare žabje kronike ter jo priobčujem v spomin na onadva urraka, ki sta tako kruto razočarala filozofa Rega-Kvakyaka.

Radivoj Rehar:

Urraki.

(Fabula).

(Konec).

Bilo je včeraj popoldan, toplo je sijalo Božje Oko, ko je takole okrog sedemnajste ure naznanil naš stražni opazovalec, da se bližata naši mlaki dva velika urraka. V trenutku je bilo vse pokoncu in kot bi trenil so že vsi naši zadrugarji izginili v svoja varna skrivališča na dno. Le jaz, stari filozof, sem ostal na površini prikrit s širokim lokvanjevim listom, toda tako, da sem lahko nemoteno opazoval onadva urraka, ki sta se bližala. Počasi sta šla: oči povešene, usta tesno zaprta, kakor da bi se bala, da jima ne uide iz srca nepremišljena beseda, iz srca, kateremu sta strogo naročila naj molči. Tako sta se približala in — o Bog — spoznal sem ju. Bila sta onadva iz mladosti. Ne po obrazu in ne po vedenju bi ju ne bil več spoznal, spoznal pa ju je moje hrepeneče in ljubeče srce. Očena sta bila črno, toda to ni glavno, ker urraki lahko vsak dan po večkrat menjajo obleko, glavno je obraz, ki ostane vedno isti in ki je pri urraki vedno zrcalo notranjosti, srčnega čutenja, sreče ali nesreče, veselja ali žalosti. Odsev pa, ki je blestel na njunih obrazih, je bil turoben znak ubite mladosti in skrivljenega življenja.

Njene nekdaj tako mile, tako rajskonedolžne oči so izgubile moč sijaja, motne so bile in izpite, samo še spomin nekdanjih, o Bog, davno izgubljenih dni. Njene lase, še vedno

minister. To navdušenje bi bilo razumljivo, ko bi prihajalo iz čistega srca. Stvar pa je sledeča: Ivan Roškar ni bil izbran v narodno predstavništvo in je baje to svoji stranki zameril. Njegov sin je pri »Samostojni kmečki stranki«. Tja bi šel mogoče tudi Ivan Roškar in bi za seboj potegnil še druge. Tega so se klerikalci bali in so mu dali zadoščenje. To je torej kupčija. Mogoče je gosp. Roškar dober gospodar, koliko pa bo mogel storiti kot minister, to je drugo vprašanje. Zato je tisti slavospev zelo hinavski. Kmetje poznajo preveč farovško politiko, da bi mu verjeli.

Opozorjamo gg. odjemalce Mariborske tiskarne, kakor tudi inserente »Mar. delavca« in »Marburger Zeitung«, da ni nikdo upravičen sprejemati naplčila in vnovčevati račune, ako ni v to izrecno pooblaščen z legitimacijo od ravnateljstva tiskarne. Računi morajo biti vidirani po g. ravnatelju Detela.

Zamenjava bankovcev se nadaljuje. V zadnjih dneh raztrešene govorice, da je zamenjava bankovcev avstroogrške banke za nove kronskodinarske ustavljena ne odgovarja resnici. Zamenjava se tam kjer se je že začela, nadaljuje, kjer se pa še ni začela, se začne v kratkem.

Bankovci z več znamkami. Nekateri nočejo sprejemati bankovcev, ki so kolekovani z več manjšimi znamkami, kakor n. pr. 50 kronski bankovci z dvema za 20 K in eno za 10 K. Ti bankovci so pravilno kolekovani in so istotako dobri, kakor oni, ki so kolekovani s samo eno znamko.

Razporeženje v Celovcu. Razmere v Celovcu postajajo dan na dan neznosnejše, kmetje iz okolice nočejo nič več prodati v mesto, v aprovizaciji manjka vsega, kar se dobi od verižnikov pa je strašno drago. Meso stane 50—100 K kg, sladkor 50—60 K, slanina pa 200—250 K kg. Poleg tega pa tudi verižniki nočejo več prodajati celovčanom za avstrijske krone, ampak prodajajo raje laškim vojakom za lire. Ljudstva se polasča vedno bolj nezadovoljnost in le redki so oni, ki se še vegno navdušujejo za Avstrijo; pametno ljudstvo se jim smeje. Po Celovcu se javno govori, da bodo pri plebiscitu glasovali za Jugoslavijo.

Zapiski iz mrtvega doma. Bivši arestant Rudolf Hercigonja je izdal brošuro z naslovom »Lepoglavski vampirji«, kjer opisuje strašne razmere, ki vladajo v lepoglavski kaznilnici na Hrvaškem. V tej kaznilnici počenjata vodja Šaban in pravnik Nikola Ogorelec z arestanti huje nego so postopali rablji pri srednjeveških inkvizicijah. Hercigonjeva brošura ni ostala brez uspeha, vlada je izjavila, da poveri posebni komisiji nalogo, da preišče v koliko so njegove obdolžitve resnične. Zadeva je vzbudila po Hrvaškem veliko senzacije.

Vsem onim strankam, ki so dne 14./1. t. l. v artilerijski vojašnici dražbale gnoj, se naznanja, da naj pridejo po gnoj brez odloga. Seveda cena za voz gnoja ne bo na noben način pod 25 kron.

Draginjske doklade upokojencev. Demokratsko-socialistična vlada je pred svojim odstopom odobrila posebne doklade k draginjskim dokladam upokojencev, udov in sirot.

Zvišanje pristojbin za mrliško ogledovanje. Najvišji znesek 3 K za mrliško ogledovanje v Sloveniji razven Ljubljane je zvišan na 10 K.

Podraženje plina. Vodstvo mestne plinarne naznanja, da je primorano s 15. februarjem vsled 25% podraženja premoga zvišati cene plinu od 4 K na 5 K za in 3. Z ozirom na to, da se računa do od 1.—15. februarja še 4 K za m³, se bo v končnem računu koncem meseca računal m³ plina splošno po 4-50 K za cel mesec, od 1. marca dalje pa 5 K.

Omejitev prometa v avstrijski republiki. Omejuje se, do preklica radi popolnoma nezadostne dobave premoga in trajajočega nakopičenja blaga za progo Wien—Ehrenhausen

in v prevozu preko te proge tovarni promet na prevoz naslednjih transportov oziroma blaga in sicer: 1. Osoppo (iz Avstrije v Italijo se vračajoči vojni material) in Polonia — (na Poljsko se vračajoči transporti. 2. Predmete, navedene v seznamu blagovnih potrebščin pod točko 1a in b; od 3b premog, koks, prirete, drva za kurjavo; od 3c šoto in bencin; točko 6 posodje za blago, ki se sme prevažati; točko 5 posodje 34 (železniško upravno blago) in točko 38 (strelivo in razstrelivo ter municija za rudokope). 3. Prost je tovarni promet v vozovnih nakladah z Italijo preko Logatca oziroma preko Južne železnice, Beljaka—Trbiža vključno vozovnih naklad za Beljak loko, ki so določene po prepremljenju za Italijo nadalje je popolnoma prost celotni tovarni promet s Čehoslovaško. V namembno postajo se odpošlje lahko že sprejeto in na poti se nahajajoče blago. Popolnoma ukinjeno je še sprejemanje blaga za Leibnitz loko in Ehrenhausen loko. Prosta so samo živila, izvzemši transportov soli, naslovljenih na te postaje, da se odpravijo naprej v Jugoslavijo, potem premog in drva za kurjavo. Za postajo Matzleinsdorf so dovoljene sledkoprje od blaga, ki je prosto v smislu predidocih določi, samo one pošiljke, ki morajo priti v Matzleinsdorf po južni železnici; izvzet je premog, ki dojde lahko v Matzleinsdorf brez ozira na izvoz. Za promet z Jugoslavijo v prevozu preko proge Wien—Ehrenhausen veljajo omejitve, izdane v prejšnjih točkah za progo z določbo, da je popolnoma ukinjeno novo sprejemanje pošiljatev soli za Jugoslavijo, nadalje tovarni promet za Maribor loko in za postaje vzhodno Brežic. Izvzete so od zadnje omejitve edinole naslednje pošiljke: Premog, pošiljke mineralnega olja iz Poljske v Jugoslavijo za »Danico« Bosanski Brod, selitve, železniško upravno blago in razstreljivo za rudokope. V kolikor je dovoljen v smislu predidocih določi prevoz pravkar označenega blaga na in preko proge Wien—Ehrenhausen se ga sme brez drugega sprejemati in odpošljati. Sicer je pa začasno izključen prevoz blaga, izvzemši onega, ki se nahaja že na poti.

Ribiško društvo. Ribiško društvo za štajersko dravsko dolino ima dne 27. t. m. v gostilni Halbvidl v Vetrinjski ulici svoj deseti redni občni zbor. Člani se naprošajo, da se zbora gotovo in polnoštevilno udeleže.

Vstreljen tihotapec. Te dni so ustrelili obmejni stražniki v bližini Radgone nekoga tihotapca iz kapeljske občine. Hotel je vtihtapiti v Avstrijo večjo množino živil. To naj bo v svarilo vsem onim, ki so se posvetili ali pa se mislijo posvetiti temu poklicu.

Slov. mestno gledališče.

Včerašnja popoldanska predstava je dokazala, kako je Maribor zavzet za naše gledališče. »Matiček« se je najmanj že desetkrat ženil in je imel vedno svoj »vesel dan«. Vkljub temu je bilo včeraj pop. gledališče nabitó polno dijakov, vojakov in priprostega ljudstva. To je ponos za gledališče in za občinstvo.

»Upnik« in »Slepec«. V soboto nam je dalo naše gledališče dve prvovrstni enodejanki, ki spadata med najboljša dela te vrste. Po vsebini sta si precej enaki: Obe obdelujeta — žensko nezvestobo. Toda vsaka drugače, kar je razumljivo: ena je od skrajnega severa — druga od juga, v eni govori razum, in sarkazem, v drugi čustvo in idealizem. Ako povemo, da je prvo napisal Strindberg — bomo takoj vedeli, kakšna je njena filozofija. In filozofije je v nji dovolj. Seveda protizemske. Po življenjapolnem predpustu ne škoduje kaka postna pridiga. Seveda se zdijo nam vsi ti ljudje — predvojni slabiči, kakršnih ne pozna naš krepki čas. To velja o Strindbergovih junakih sploh, zato v naši dobi niso — junaki. Pa tudi junakinje so se izpremenile. Zato sprejemamo »Upnika« kot nadomestilo za kaj boljšega. Igralo se je izbornó. Bratina je mojstrsko podal slabiča, ki veruje v ženo in ga. Bukškova je zopet pokazala svojo umetnost v

koketki. G. Gregorin »tretji« v tej zvezi, je dobro predstavljaj prevarjenega moža — upnika, ki vzame svoj dolg in gre svojo pot. »Slepec« je dete toplega juga, italijanska stvar, ki se godi daleč od onih severnih fjordov in fjelov, kjer »upniki« obračunavajo brez krvi. V »Slepcu« je kri, kakor v vsej italijanski umetnosti: prevrta mora slediti osveta in sicer z nožem. »Uničil je moje življenje, zato je moral umreti«, tako se konča ta lepa tragedija. Slepec Leonardo, ki piše pesmi ima ženo, ki ji pa slepec ne more dati vsega, zato ima ljubčka. Slepec to sluti in pride na sled. Začne se boj za ideal in slepec zabode njenega ljubčka. Stvar je zelo lepa, psihološko zanimiva in lepo vprizorjena. Slepca je igral g. Nučič s premišljeno lepo igro. Nastopila sta prvič na našem odru g. Grom in njegova gospa. G. Grom je bil prav dober. Poznamo ga z ljubljanskega odra, kjer je imel svoje dobre trenutke. Ga. Gromova je v igri dobro predstavljala bolest in obup — v govorici pa se je poznalo, da se še bori. Tu bo treba še dobre šole. Lep uspeh je dosegla mala Grmekova kot Pepino. Tu smo res občudovali izreden otroški talent. Drugi igralci so pripomogli vsak po svoje k uspehu. Gledališče je bilo nabitó polno, kar kaže, da se po predpustnih zabavah naš Maribor zopet vrača k resni umetnosti. Med premorom je godba izvajala oddelke iz opere »Tosca«.

Zadnje vesti.

Prva seja novega ministrskega sveta.

LDU Beograd, 22. februarja. »Politika« javlja: Snoči ob 16. uri se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom Stojana Protića. Prebralo se je poročilo o teku pregovorov za rešitev jadranskega vprašanja v Londonu. Kar se tiče ostavke bana v Zagrebu in predsednikov vlad v Sarajevu, Splitu in Ljubljani se bo to vprašanje rešilo začetkom tega tedna sporazumno s predsedništvom Narodnega kluba in dr. Koroščevo skupino.

Slovenski kmet ne bo minister za poljedelstvo.

LDU Beograd, 22. februarja. V poslanskih krogih so snoči govorili da novoimenovani poljedelski minister Roškar iz izvestnih razlogov ne bo sprejel portfelja. Kot kandidata za to mesto imenujejo bivšega poverjenika dr. Karla Verstovška.

Kdaj se snide parlament.

LDU Beograd, 22. februarja. »Politika« javlja: Vlada še ni sklenila, kdaj stopi pred parlament. Zdi se, da vladni poslanci, ki so bili brzojavno pozvani, ne bodo mogli priti v Beograd pred koncem tega tedna. Po tem je verjetno, da bode imel parlament prvo sejo še le v pondeljek, 1. marca. V vladnih krogih se trdi, da je Protićevemu kabinetu zagotovljen kvorum v parlamentu.

Razne vesti.

Tajinstven kip. V indijskem oddelku londonskega „Viktoria and Albert Muzeja“ se nahaja tajinstven kip (proroka Budhe, ki prinese povsod kamor pride nesrečo. Ta kip je našel l. 1835 v Birmi nek angleški kapitan ter ga spravil na ladijo, da ga prepelje na Angleško. V bližini angleške obale pa je nastal na ladiji nenadoma požar, ki ga niso mogli pogasiti dokler niso vrgli kip v morje, nakar je požar sam prenehal. Nekaj dni za tem so našli kip angleški ribiči, kjer ga je potem lastnik zopet našel. Po smrti je daroval kapitan tajinstveni kip svoji hčeri, kateri je napravil tekom let mnogo nesreče. Služabniki kapitanove hčere so pripovedali, da je kip vsako noč oživel ter odšel ven. Končno ga lastnica ni mogla več obdržati zato ga je prodala omenjenemu muzeju. Sedaj pa jo uprava muzeja tudi v skrbeh, da ne bi tajinstveni kip prinesel tudi muzejskim zbirkam nesrečo. — Pač čudna pravljica?

Dvanajsturni delovni dan v Rusiji. Da dvigne narodno gospodarstvo in zboljša ruske življenske razmere je uvedla sovjetska vlada dvanajsturni delovni dan za vse državne in privatne obrate. To pa ni ugajalo nekaterim lenuhom; začeli so se upirati, toda pomagano jim s tem ni bilo. Sovjetska vlada je začela vse obrate, kjer so se delavci upirali militarizirati. Tako je spoznala sovjetska vlada, da je samo v delu bodočnost razrušene in pomandrane Rusije.

Resolucija moravske in šleske duhovščine. 12. t. m. so imeli v Prerovu katoliški češki duhovniki z Moravske in Šlezije veliko zborovanje, na katerem so sprejeli enoglasno resolucijo v kateri se zavzemajo za novo češko narodno cerkev, zahtevajo takojšnje odstavljenje nadškofa Skrbenskega, škofa Kleina in generalnega vikarja Pospisila. Dalje odrekajo pokorščino škofom in višjemu kleru v vseh stvarih, ki se ne tičejo samo in izključno le vere. Za enkrat, pravijo, ostanejo še v kato-

liški cerkvi, če se njihovim zahtevam ne ugotovi, pa bodo izstopili iz nje. Tega stališča se bodo držali tudi ako jih radi tega suspendirajo ali ekskomunicirajo. Versko gibanje na Češkem je torej prešlo tudi na Moravsko in Šlesko, kar je tembolj značilno, ker sta bili ti dve deželi doslej skrajno klerikalni.

Nemška predrznost na Češkem. Na Češkem delajo Nemci Čehom mnogo preglavic. Dasiravno so definitivno prisojeni čehoslovaški republiki vendar se ne morejo in ne morejo uživati v nove razmere. V Hylvatech pri Ustju na Orlici so namestili Čehi svojo šolo iz neprimernih prostorov, kjer se je nahajala doslej v prostore nemške šole ter izobesili na poslopje tudi češki napis. To pa je tamošnje Nemce tako razburilo, da so ponoči napadli šolo, razbili češki napis ter pometali na cesto šolske klopi. Proti temu so se seveda Čehi postavili in tako je prišlo do prave rabuke, pri kateri sta bila dva Čeha težko ranjena. Oblast je uvedla proti napadalcem strogo preiskavo.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Izurnjeno uradnico (stenografinjo) sprejme dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. 3-2

Ovratniki 1 K 30 v. Pralnica »IDEAL«, Fran Josipa cesta št. 9. Vetrinjska ulica 16.

V najem iščem lokal za malo trgovino z mešanim blagom z štelazami, kakor tudi stanovanje s kuhinjo na prometnem kraju, najraje kje v bližini Ljutomer ali Ptuj, eventualno tudi kje v Prekmurju. Dopise pod »Jugoslovan« na upravo »Mar. del.« 3-1

En velik muzikalični automat (Muskik-2-1) se prodaja. Artur Maly ul. 37-I, vrata 5.

Milan Kosér, slaščičar

Maribor, Grajska ulica 2

se priporoča

2-2

cenj. občinstvu z vedno svežim pecivom in prevzame vsakovrstna naročila.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašite naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Uljudno se priporočam ter izvršujem točno in v najkrajšem času

obleke

za gospode, dečke in vojaštvo, damske suknje. Popravljam in obračam vsakovrstne obleke na vsako željo uz primerno ceno.

Štolfa, Evgenova ulica št. 8, II. nadstropje (pri mestnem parku)

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.